

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรเป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
- ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) : การพัฒนาหลักสูตร
- ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร
- ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) : การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ

1. การศึกษาเอกสารนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) และเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
3. การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
4. การศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
5. การสอบถามความต้องการในการฝึกอบรม โดยสอบถามนักเรียน เพื่อศึกษาความรู้หรือประสบการณ์ในการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
6. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการศึกษาเอกสารนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม

1. ผลการศึกษาเอกสารแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาคนในสังคม ที่มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชน ให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะพร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลก โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 1-2)

2. ผลการวิเคราะห์เอกสารพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจาก สื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 5-15)

3. ผลการศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดหลักการข้อที่ 1 ว่า เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ

และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล และข้อ 3 เป็นหลักสูตร การศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ สภาพและความต้องการของท้องถิ่น(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2551 หน้า 3)

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านนโยบาย ที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 มาตรา 22 มาตรา 24 จาก หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามหลักการข้อที่ 1 และข้อ 3 ดังกล่าว พบว่า มีความสอดคล้องด้านเจตนารมณ์ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา ได้มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐาน คุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกัน โดยสถานศึกษาจัดสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์เพื่อ ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ มีสมรรถนะ ทักษะ ความรู้ พื้นฐานในการ ดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางนโยบายดังกล่าวมาจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ขึ้นเพื่อสอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหา และความต้องการ และการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถ กำหนดขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมได้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดยแต่ละขั้นตอนนี้มีการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร จากเอกสารและ ผลงานวิจัยดังกล่าวยังพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีเกณฑ์การผ่านหลักสูตร มีคู่มือหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้อบรมและผู้เข้ารับการอบรม การนำหลักสูตรไปใช้โดยวิธี กัลยาณมิตรคือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการติดตาม แนะนำช่วยเหลือเน้นการปฏิบัตินักเรียนที่ ได้รับการสอนแบบบรรยายและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูง การ จัดหลักสูตรต้องสอดคล้องกับบริบทและการมีส่วนร่วมของสังคมและชุมชน ทำให้นักเรียนสนใจ ตั้งใจทำกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเรียนรู้โทษและพิษภัยของเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันมีผลดี และด้านเจตคติ ต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และงานวิจัย เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นข้อมูลด้านเนื้อหา

เกี่ยวกับเครื่องตีแมลงกอลที่จำเป็น 14 เรื่อง คือ 1) ความหมายของเครื่องตีแมลงกอล/สุรา/เหล้า 2) ประวัติและความเป็นมาของแอลกอฮอล์/สุรา/เหล้า 3) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องตีแมลงกอล/สุรา/เหล้า 4) ประเภทแอลกอฮอล์/สุรา/เหล้า 5) เหล้ากับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม 6) ผลของแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย 7) ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อสังคม 8) ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อพฤติกรรม 9) วงจรการติดแอลกอฮอล์สำเร็จ 10) การดูดซึมและการกระจายตัวของแอลกอฮอล์ 11) ข้อเสียของการดื่มเครื่องตีแมลงกอล/สุรา/เหล้า 12) ปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการบริโภคแอลกอฮอล์/สุรา/เหล้า 13) วิธีรักษาโรคติดเครื่องตีแมลงกอล/สุรา/เหล้า 14) วิธีป้องกันเครื่องตีแมลงกอล/สุรา/เหล้า

ผลการศึกษาลักษณะการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้กล่าวถึงการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้ดังนี้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

2.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

โครงสร้างเวลาเรียนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีละ 120 ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้เวลาบางส่วนดังกล่าวมาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประเภทกิจกรรมชุมชน จำนวน 15 ชั่วโมง ในการจัดหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกิจกรรมดังกล่าวได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของเวลา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังกล่าว

ผลการสอบถามความต้องการในการฝึกอบรม

ผลการสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับความสนใจ ความต้องการของนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยนำเสนอออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการ ความสนใจ ในการเข้ารับการอบรมเพื่อป้องกันเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 40 คน มีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ ดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับสภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	11	27.50
หญิง	29	72.50

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
2. อายุ		
14 ปี	22	55.00
อื่น ๆ 15 ปี	18	45.00
3. อาชีพของผู้ปกครอง		
รับจ้างทั่วไป	8	20.00
ค้าขาย	1	2.50
พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม	1	2.50
เกษตรกร	27	67.50
รับราชการ	1	2.50
อื่น ๆ แคดดี้ แม่บ้าน ส.อบต.	2	5.00
4. นักเรียนเคยมีความรู้หรือเคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องเกี่ยวกับ เครื่องตีมแอลกอฮอล์หรือไม่		
เคย	10	25.00
ไม่เคย	30	75.00
5. นักเรียนเคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ มาแล้วกี่ครั้ง		
1-2 ครั้ง	37	92.50
มากกว่า 2 ครั้ง	3	7.50

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.50 มีอายุ 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.00 ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 67.5 นักเรียนเคยมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 75.00 และนักเรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ มากกว่า 2 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 92.50

ตอนที่ 2 ความต้องการและความสนใจในการฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์

1. ความต้องการและความสนใจเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ และค่าร้อยละ ดังตาราง 9

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของความต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. นักเรียนต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการห่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์เพียงใด		
มาก	40	100.00
2. นักเรียนต้องการให้มีเนื้อหาเรื่องใดบ้าง ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการห่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์		
ความหมายเครื่องตีมแอลกอฮอล์	35	87.50
ประวัติและความเป็นมาของเครื่องตีมแอลกอฮอล์	33	82.50
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์	32	80.00
ประเภทของเครื่องตีมแอลกอฮอล์	34	85.00
แหล่งกับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม	31	77.50
ผลของแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย	36	90.00
ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อสังคม	34	85.00
ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อพฤติกรรม	35	87.50
วงจรการติดแอลกอฮอล์สำเร็จ	29	72.50
การดูดซึมและการกระจายตัวของแอลกอฮอล์	30	75.00
ข้อเสียของการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์	37	92.50
ปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการตีมแอลกอฮอล์	31	77.50
วิธีรักษาโรคติดเครื่องตีมแอลกอฮอล์	32	80.00
วิธีป้องกันเครื่องตีมแอลกอฮอล์	33	82.50
พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	28	70.00
3. นักเรียนต้องการให้มีกิจกรรมใดบ้างในการฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์		
เชิญวิทยากรผู้ที่มีความรู้ความชำนาญมาบรรยาย	40	100.00
การระดมความคิด	34	85.00
การสาธิต	35	87.50
การปฏิบัติ	36	90.00
การศึกษานอกสถานที่	34	85.00
การอภิปราย	33	82.50

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
การศึกษากรณีตัวอย่าง	39	97.50
การทำงานกลุ่ม	38	95.00
การประชุม	33	82.50
4. นักเรียนต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรมใดบ้าง เพื่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับการช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์		
เอกสารประกอบการฝึกอบรม	40	100.00
คอมพิวเตอร์	40	100.00
วีดีทัศน์ / ซีดีรอม	34	85.00
โปรเจ็คเตอร์ และจอรับภาพ	39	97.50
แผ่นภาพรณรงค์การช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์	36	90.00
5. นักเรียนคิดว่าเวลาที่เหมาะสมที่ใช้เวลาในการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับเครื่องตีมที่มีแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรนานเท่าใด		
2 วัน	40	100.00

จากตาราง 9 พบว่า

1. ด้านความต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พบว่านักเรียนมีความต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์และโทษ ร้อยละ 100
2. ด้านความต้องการให้มีเนื้อหาในการฝึกอบรม เกี่ยวกับการช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พบว่า นักเรียนมีความต้องการให้มีเนื้อหาฝึกอบรม ข้อเสียของการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์/สุรา/เหล้า ร้อยละ 92.50 ผลกระทบของของแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย ร้อยละ 90.00 ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อพฤติกรรม ร้อยละ 87.50
3. ด้านความต้องการให้มีกิจกรรมในการฝึกอบรมเรื่อง การ ช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พบว่า นักเรียนต้องการให้มีกิจกรรมในการฝึกอบรมเรื่อง การช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์จำนวน 3 กิจกรรม คือ 1) การเชิญวิทยากรผู้ที่มีความรู้ความชำนาญบรรยาย ร้อยละ 100 2) การศึกษากรณีตัวอย่าง ร้อยละ 97.50 3) การทำงานกลุ่ม ร้อยละ 95.00
4. ด้านความต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรม เพื่อให้เกิด ความรู้เกี่ยวกับการช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พบว่า นักเรียนต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรม เอกสาร

ประกอบการฝึกอบรมร้อยละ 100 ด้านคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 100 ด้านกรณีตัวอย่าง ร้อยละ 97.50

5. ด้านเวลาในการฝึกอบรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการใช้เวลาในการฝึกอบรม เรื่อง การช่างไกลเครื่องตีแมลงกอล จำนวน 2 วัน คิดเป็น ร้อยละ 100

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคม จำนวน 1 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 1 คน ครอบครัวปลอดเหล้าต้นแบบ จำนวน 2 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 1 คน สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 1 คน ผู้ใหญ่บ้านจำนวน 1 คน และเจ้าอาวาสวัด จำนวน 1 รูป ผลการสัมภาษณ์มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการช่างไกลเครื่องตีแมลงกอล สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรม การฝึกอบรม และข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ (%) นำเสนอดังตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับสภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

สภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	9	81.82
หญิง	2	18.18
2. อายุ		
30 - 40 ปี	3	27.28
41 - 50 ปี	5	45.45
51 - 60 ปี	2	18.18
71 - 80 ปี	1	9.09

ตาราง 10 (ต่อ)

สภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	ความถี่	ร้อยละ
3. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6	6	54.55
มัธยมศึกษาปีที่ 6	1	9.09
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	9.09
ปริญญาตรี	1	9.09
ปริญญาโท	1	9.09
ศึกษา ปบส.	1	9.09
4. ตำแหน่งหรือสถานะในปัจจุบันของท่านคือ		
ผู้อำนวยการโรงเรียน	1	9.09
ผู้ปกครองนักเรียน	3	27.28
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	9.09
ครอบครัวปลอดเหล้าต้นแบบ	2	18.18
ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	1	9.09
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	1	9.09
ผู้ใหญ่บ้าน	1	9.09
เจ้าอาวาสวัด สมณะศักดิ์ พระครูวินัยธรสังคม กิตติญาโณ	1	9.09
5. ท่านดำรงตำแหน่งหรืออยู่ในสถานะตามข้อ 5 มาแล้วกี่ปี		
น้อยกว่า 5 ปี		
5 -10 ปี	3	27.28
11 - 15 ปี	2	18.18
15 - 20 ปี	2	18.18
มากกว่า 20 ปี	4	36.36
6. ท่านเคยได้รับประสบการณ์การฝึกอบรมหรือการสัมมนา		
เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่นำมาใช้ในการจัด		
กิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่		
ไม่เคย	5	45.45
เคย	6	54.55

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 81.81
 อายุระหว่าง 41 - 50 ร้อยละ 45.45 ด้านตำแหน่งงานพบว่า เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษา
 สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าอาวาสวัด ร้อยละ 9.09

**ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกล
 เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการของหลักสูตรฝึกอบรมพบว่าผู้สัมภาษณ์
 ส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และปัญหาส่วนใหญ่ที่เคยพบในกิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียนที่มีวัยรุ่นจาก
 ภายนอกเข้ามาร่วม หรืองานพิธีตามประเพณี อาทิ งานอุปสมบท งานมงคลสมรส หรืองาน
 ศพ ไม่ว่าจะงานเทศกาลหรืองานรื่นเริงจะพบว่านักเรียนมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเมา
 เหล้าแล้วก่อเรื่องทะเลาะวิวาทซึ่งมีให้เห็นบ่อยครั้งเกือบทุกงาน มีนักเรียนจับกลุ่มกันเพื่อดื่ม
 สุราช่วงเวลาเย็นในหมู่บ้านเป็นประจำ บางครั้งนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปดื่มในงานวันเกิดของ
 เพื่อนผลก็คือก่อเหตุทะเลาะวิวาท ชกต่อยกันและบางครั้งถึงกับใช้อาวุธทำให้เกิดการแบ่งกลุ่ม
 ทะเลาะวิวาทกันและการเกิดอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์บ่อยครั้ง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านหลักการ จุดหมายของหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ผู้ให้
 การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ต้องการให้กำหนดหลักการว่า หลักสูตรนี้ต้องการให้นักเรียนตระหนัก
 และรู้เท่าทันถึงโทษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหา พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า
 เนื้อหาสำหรับหลักสูตรนี้ประกอบด้วย เนื้อหาด้านวิชาการ การไม่ยุ่งเกี่ยวกับเครื่องดื่ม
 แอลกอฮอล์ พิษภัยหรือโทษของแอลกอฮอล์ ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าอาวาสวัด
 บ้านนาสนุ่นที่กล่าวว่า “เนื้อหาที่นำมาฝึกอบรมควรเหมาะสมกับวัยนักเรียน เช่น ข้อเสียของ
 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข” และยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์
 ของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลนาสนุ่น ที่กล่าวว่า “เนื้อหาในการจัดอบรมควรเป็นเนื้อหาที่ไม่
 ยากจนเกินไป ผู้จัดควรมีสื่อเพื่อให้เด็กเข้าใจง่ายเพราะเนื้อหาบางครั้งแก่การอธิบายด้วยคำพูด
 แต่ง่ายต่อการทำให้ดู”

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหาในการฝึกอบรม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มี
 ความเห็นว่าเนื้อหาการฝึกอบรมควรประกอบด้วย 1) ความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/สุรา
 /เหล้า 2) ประวัติและความเป็นมาของแอลกอฮอล์/สุรา/เหล้า 3) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องดื่ม
 แอลกอฮอล์/สุรา/เหล้า 4) ประเภทแอลกอฮอล์/สุรา/เหล้า 5) เหล้ากับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม
 6) ผลของแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย 7) ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อสังคม 8) ผลกระทบของ
 แอลกอฮอล์ต่อพฤติกรรม 9) วงจรการติดแอลกอฮอล์สำเร็จ 10) การดูดซึมและการกระจายตัว
 ของแอลกอฮอล์ 11) ข้อเสียของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/สุรา/เหล้า 12) ปัจจัยที่ส่งเสริมให้
 มีการบริโภคแอลกอฮอล์/สุรา/เหล้า 13) วิธีการโรคติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/สุรา/เหล้า 14)
 วิธีป้องกันเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/สุรา/เหล้า นอกจากนั้นคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยความสะดวก

โรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคมยังกล่าวถึงเนื้อหาการฝึกอบรมว่า “ในเนื้อหาของหลักสูตรควรเป็นเนื้อหาวิชา การมีรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีกรณีตัวอย่าง เพื่อวัดเจตคติของผู้เรียนเกี่ยวกับเครื่องตีแมลงกอล”

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเทคนิค วิธีการอบรมและกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรประกอบด้วย การบรรยาย การแสดงบทบาทสมมติ การฝึกปฏิบัติจริง การเล่นเกม กิจกรรมนันทนาการ ชักถามโต้ตอบระหว่างผู้เข้าฝึกอบรมและวิทยากร ยกกรณีตัวอย่าง แบ่งกลุ่ม ทำงานเป็นทีม การนำเสนอผลงานและอภิปรายสรุปงาน ที่สำคัญวิทยากรต้องมีเทคนิคที่ดึงดูดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอยากจะทำกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นถึงซึ่งโมงสุดท้าย ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคมที่กล่าวว่า “ด้านเทคนิค วิธีการอบรมนั้นสำคัญที่วิทยากรเป็นอันดับแรก วิทยากรต้องมีเทคนิคที่หลากหลาย จากนั้นมุ่งไปยังผู้เข้าฝึกอบรมว่าในเนื้อหาที่นำเสนอควรมีเทคนิคอะไรบ้างใส่เข้าไปทำให้ผู้เข้ารับการอบรมสนุกสนาน เช่น การเล่นเกม การแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมติ การใช้สื่อวีดิทัศน์ สิ่งพิมพ์ การนำเสนอผลงาน การทำงานเป็นทีม การฝึกปฏิบัติจริง การมีกิจกรรมนันทนาการระหว่างการฝึกอบรม”

6. ผลการวิเคราะห์ด้านสื่อการฝึกอบรม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า “การฝึกอบรมถ้าต้องการให้ประสบผลสำเร็จควรใช้สื่อที่ทันสมัย เหมาะสมกับวัยนักเรียน เช่น วีดิทัศน์ โปรเจคเตอร์และจอรับภาพ ดิจิตอลบอร์ด บุคคลกรณีตัวอย่าง รวมทั้งอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสื่อ เช่น คอมพิวเตอร์ ควรเตรียมความพร้อมให้เรียบร้อยก่อนนำเสนอ ดังที่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “การใช้สื่อในการฝึกอบรมควรใช้สื่อจริง ๆ ไปเลยแต่ก็ควรคำนึงถึงวัยของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องใช้สื่อให้เหมาะสมกับวัย ความทันสมัยของสื่อของดึงดูดผ่อนคลายไม่เครียดจนเกินไป รวมทั้งอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสื่อต้องเตรียมพร้อมก่อนใช้งานจริง” และตั้งคำให้สัมภาษณ์ของครอบครัวปลอดภัยต้นแบบที่กล่าวว่า “สื่อที่นำมาอบรมควรเป็นสื่อที่ทันสมัยหลากหลายไม่ซ้ำซาก เพราะจะทำให้นักเรียนเบื่อสื่อควรเป็นสื่อที่ทันสมัย ควรเหมาะสมกับวัยของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ดูแล้วน่าสนใจไม่กดดันเด็ก”

7. ผลการวิเคราะห์ระยะเวลาในการฝึกอบรม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า “ระยะเวลาในการฝึกอบรมควรไม่เกิน 1 หรือ 2 วัน นอกจากอบรมเสร็จแล้วควรมีการติดตามผลด้วยว่าสิ่งที่นักเรียนได้รับในขณะที่ฝึกอบรมนักเรียนมีพฤติกรรมห่างไกลเครื่องตีแมลงกอลมากน้อยเพียงใด ดังเช่นคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคมที่กล่าวว่า “ระยะเวลาการฝึกอบรมควรคำนึงถึงหลายด้าน เช่น ผู้เข้าฝึกอบรมสถานที่ ความสะดวกของผู้เข้าอบรม แต่สำหรับหลักสูตรนี้ระยะเวลาควรอยู่ในระหว่าง 1-2 วัน และให้เติมเต็ม ทบทวนด้วยการจัดกิจกรรมต่อเนื่องโดยการบูรณาการเข้ากับวิชาอื่น ๆ”

8. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การวัดผลและประเมินผลสำหรับหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การช่างไกล เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นั้นควรมีการทดสอบเด็กก่อนเข้าฝึกอบรมด้วยข้อสอบวัดความสามารถแบบสังเกตพฤติกรรมในขณะที่เข้าร่วมฝึกอบรม แบบวัดเจตคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคม ที่กล่าวว่า “ การประเมินผลนั้นควรติดตามผลในระยะยาว เป็นรายเดือน รายปี อย่างต่อเนื่องจนนักเรียนกลุ่มนี้พ้นจากวัยรุ่น ”

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ผลการวิเคราะห์ด้านปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาหลักสูตรหรือจัดกิจกรรมฝึกอบรม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่กล่าวถึงผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าไม่สามารถนำสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตของตนเองได้ ไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนได้ถ้าเป็นหลักสูตรระยะสั้นเนื่องจากเด็กอยู่ในสภาพสภาพแวดล้อมเดิม สื่อต่างๆ กลุ่มเพื่อนและสังคมนักเรียนก็จะจำพฤติกรรมรบกวนมาใช้ ฉะนั้นการเข้าร่วมหลักสูตรจึงไม่ได้ผล แต่ถ้าเป็นหลักสูตรต่อเนื่องจะได้ผลดีกว่านี้สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 ตำบลนาสนุ่นที่กล่าวว่า “ควรมีการอบรมเด็กเรื่องการช่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่องอาจเป็นปีละ 2 ครั้งเพื่อให้นักเรียนได้ลดพฤติกรรมการดื่มเหล้าเป็นการลดอุบัติเหตุและการทะเลาะวิวาท

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางแก้ไขการพัฒนาหลักสูตรหรือจัดกิจกรรมฝึกอบรม พบว่า ผู้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้แนวทางแก้ไขไว้ว่า 1) วิทยากรต้องมีความชำนาญในเรื่องที่อบรมมีเทคนิคหลากหลายมีความเป็นกันเอง ไม่ทำตัวให้น่าเบื่อ พูดเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย 2) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรเป็นกลุ่มใกล้ชิดกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (กลุ่มเสี่ยง) 3) เมื่ออบรมเสร็จแล้วควรมีการติดตามประเมินผลหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด 4) ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการนักเรียนกำกับดูแลและขอความร่วมมือผู้ปกครอง 5) ผู้นำชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคมที่กล่าวว่า “แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหรือกิจกรรมฝึกอบรมต้องให้ผู้เข้ารับการอบรมมีกิจกรรมร่วมกับวิทยากรอย่างต่อเนื่อง ให้มีการติดตามผลอย่างจริงจัง และให้สังคมชุมชนร่วมติดตามผล”

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) : การพัฒนาหลักสูตร

ในขั้นพัฒนาประกอบด้วย 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง
2. การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง
3. การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง

ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยนำข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วยการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10(พ.ศ.2550-พ.ศ. 2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการส่วนตัว สอบถามความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์สังเคราะห์ พัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประเภทกิจกรรมชุมชน โดยมีองค์ประกอบหลักสูตรคือ 1) ความนำ 2)วิสัยทัศน์ 3) หลักการ 4) จุดหมาย 5) คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม 6) โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 7) เนื้อหา 8) วิธีการและกิจกรรมการฝึกอบรม 9) สื่อ/อุปกรณ์ 10) ระยะเวลาในการฝึกอบรม 11) กำหนดการฝึกอบรม 12) การวัดผลและประเมินผล 13) เกณฑ์ในการผ่านหลักสูตรฝึกอบรม 14) แผนการจัดฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตร คือ คู่มือการฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (สำหรับวิทยากร) และคู่มือการฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม) สำหรับโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคม ประกอบด้วย เนื้อหา ระยะเวลาในการฝึกอบรม ดังตาราง 11

ตาราง 11 เนื้อหาและระยะเวลาในแผนการจัดการฝึกอบรมของหลักสูตร

เนื้อหา	ทฤษฎี/ ชั่วโมง	ปฏิบัติ/ ชั่วโมง
แผนการจัดฝึกอบรมที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	2	1
แผนการจัดฝึกอบรมที่ 2 ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย	1.5	0.5
แผนการจัดฝึกอบรมที่ 3 ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อสังคม	1.5	0.5
แผนการจัดฝึกอบรมที่ 4 ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อพฤติกรรม	1.5	0.5
แผนการจัดฝึกอบรมที่ 5 ข้อเสียของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และวิธีการรักษาโรคติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	2	1
แผนการจัดฝึกอบรมที่ 6 วิธีป้องกันเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	2	1
รวม	10.5	4.5
รวมทั้งสิ้น		15

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า เนื้อหา และเวลาของหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การช่างไกลเครื่องตีแมลงกอลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแผนการจัดฝึกอบรม จำนวน 6 แผน รวม 15 ชั่วโมง

2. การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา 2 คน ด้านหลักสูตร 2 คน และด้านวัดผล 1 คน รวม 5 คน เป็นผู้ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยที่พิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบในหลักสูตร ความสอดคล้องของแผนการจัดฝึกอบรมในแต่ละแผนทั้ง 6 แผน และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมการช่างไกลเครื่องตีแมลงกอลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผลดังตาราง 12 และ ตาราง 13

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การช่างไกลเครื่องตีแมลงกอลล์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ

รายงาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum X$	IOC
	1	2	3	4	5		
1. ความสอดคล้องของความสำคัญและความจำเป็นกับหลักการของหลักสูตรฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. ความสอดคล้องของความสำคัญและความจำเป็นกับจุดหมายของหลักสูตรฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3. ความสอดคล้องของหลักการกับจุดหมายของหลักสูตรฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6. ความสอดคล้องของเนื้อหากับวิธีการฝึกอบรมของหลักสูตรฝึกอบรม	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
7. ความสอดคล้องของเนื้อหากับสื่อ / อุปกรณ์การฝึกอบรมของหลักสูตรฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8. ความสอดคล้องของเนื้อหากับการวัดผลและประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9. ความสอดคล้องของวิธีการฝึกอบรมกับสื่อ/อุปกรณ์ของหลักสูตรฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตาราง 12 (ต่อ)

รายงาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum X$	IOC
	1	2	3	4	5		
10.ความสอดคล้องของวิธีการฝึกอบรม กับการประเมินหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11. ความสอดคล้องของส่วนประกอบ ของแผนการจัดฝึกอบรมกับ ส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11.1 วัตถุประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11.2 เนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11.3 กิจกรรมในการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11.4 สื่อและอุปกรณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11.5 การวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12. ความสอดคล้องของเนื้อหา ระยะเวลาเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัด ฝึกอบรม	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.60
13. ความสอดคล้องของจุดหมายของ หลักสูตรฝึกอบรมกับจุดประสงค์การ เรียนรู้ในแผนการจัดฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
14. ความสอดคล้องของวิธีการฝึกอบรม ในหลักสูตรฝึกอบรมกับกิจกรรมใน แผนการจัดฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15. ความสอดคล้องการประเมินผลใน หลักสูตรฝึกอบรมกับการประเมินผล ในแผนการจัดฝึกอบรม	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80

จากตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 ซึ่งสรุปได้ว่า ส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ ความนำ

วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหา แผนการจัดฝึกอบรม วิธีการและกิจกรรมการฝึกอบรม สื่อ/อุปกรณ์ การวัดผลและประเมินผล เกณฑ์ในการผ่านหลักสูตรฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม กำหนดการฝึกอบรม มีความสอดคล้องและเหมาะสมกันและมีข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างคือ เรื่องของความสอดคล้องของเนื้อหากับระยะเวลาในการเรียนรู้ในแต่ละแผนฝึกอบรมของหลักสูตร โดยเนื้อหาค่อนข้างมาก อาจจะจัดการเรียนรู้ไม่ทันกับเวลาที่กำหนด ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอเนื้อหาที่สำคัญและจำเป็นให้กับผู้เข้ารับการอบรมรวมทั้งสอดแทรกกิจกรรมนันทนาการที่สนุกสนาน เพื่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เบื่อหน่ายทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ได้ดี เป็นต้น

ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดฝึกอบรมที่ 1-6 (ฉบับร่าง) เรื่อง การทำกังไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก การตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ

รายงาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum X$	IOC
	1	2	3	4	5		
1.สาระสำคัญมีความสอดคล้องกับแผนการจัดฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2.จุดประสงค์ของแผนการจัดฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3.จุดประสงค์ของแผนการจัดฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับกิจกรรมในการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.เนื้อหาของแผนการจัดฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6.การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับเวลาในการฝึกอบรม	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
7.การกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความชัดเจนและสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตาราง 13 (ต่อ)

รายงาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum X$	IOC
	1	2	3	4	5		
8.การเรียงลำดับการใช้สื่อการเรียนรู้ ความสอดคล้องกับกิจกรรมในการ ฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9.การวัด และประเมินผลมีความ สอดคล้องกับจุดประสงค์ในแผนการ ฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10.การวัด และประเมินผลมีความ สอดคล้องกับเนื้อหาในแผนการจัด ฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11.การวัด และประเมินผลมีความ สอดคล้องกับวิธีการจัดฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12.การวัด และประเมินผลมีความ สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้จริงของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและ ประเมินผลมีความสอดคล้องกับการ นำไปใช้ในการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80

จากตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ในการประเมินแผนการจัดฝึกอบรมที่ 1-6 ฉบับร่าง เรื่อง การห่างไกลเครื่องตีแมลงกอล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 -1.00 ซึ่งสรุปได้ว่า ส่วนประกอบของแผนการจัดฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมที่ 1 - 6 ฉบับร่าง เรื่อง การห่างไกลเครื่องตีแมลงกอล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เหมาะสมและมีความสอดคล้องกัน และมีข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างคือ ด้านการจัดกิจกรรมในการฝึกอบรมอาจไม่ทันกับเวลาที่กำหนด เพราะกิจกรรมมากและแน่น ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ปัญหาจากการจัดกิจกรรมแบบฝึกหัดที่มีการเขียนบรรยายหลาย ๆ ข้อ ซึ่งเดิมมีทุกแผนการฝึกอบรมได้ตัดออกและลำดับเนื้อหาและแต่ละข้อให้สัมพันธ์กับเวลา

3. การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรบฉบับร่าง

การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรบฉบับร่างมีการปรับปรุงใน 2 ประเด็น ดังนี้

3.1 การปรับปรุงแผนการจัดฝึกอบรบ

3.2 การปรับปรุงแบบวัดผลการเรียนรู้

การปรับปรุงแผนการจัดฝึกอบรบ

แผนการฝึกอบรบที่ 1 เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องตีแมลงกอล เนื้อหา
มากและยากเกินไป จึงตัดใบความรู้และใบงานออก ปรับเนื้อหาใหม่ให้เหมาะสมกับเวลาที่
กำหนด

แผนการฝึกอบรบที่ 2 เรื่อง ผลกระทบของแมลงกอลต่อร่างกาย ปรับเนื้อหา
และกิจกรรม โดยปรับใบความรู้ ให้เป็นแผนพับที่น่าสนใจและสรุปเนื้อหาที่สำคัญ

แผนการฝึกอบรบที่ 3 เรื่อง ผลกระทบของแมลงกอลต่อสังคม ปรับกิจกรรมที่มี
สื่อ จากวีดิทัศน์ที่เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในสังคม โดยเนื้อหากระชับและสรุปเนื้อหาที่สำคัญ

แผนการฝึกอบรบที่ 4 เรื่อง ผลกระทบของแมลงกอลต่อพฤติกรรม ปรับ
กิจกรรมที่มีเนื้อหาเป็นทฤษฎีให้เป็นการปฏิบัติทำให้นักเรียนได้แสดงออกและแสดงความคิด
ให้เห็น

แผนการฝึกอบรบที่ 5 เรื่อง ข้อเสียของการตีแมลงกอลและวิธีรักษา
โรคติดแมลงกอล ปรับเนื้อหาที่ให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมและได้แสดงบทบาท
สมมติด้วยตนเองและบอกวิธีรักษาโรคติดแมลงกอล

แผนการฝึกอบรบที่ 6 เรื่อง วิธีป้องกันแมลงกอล ปรับสื่อวีดิทัศน์
โฆษณาที่สะท้อนชีวิต โดยให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น

การปรับปรุงแบบวัดผลการเรียนรู้

แผนการฝึกอบรบที่ 1 เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแมลงกอล กิจกรรม
ที่ใช้ให้จับคู่ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความให้ถูกต้อง ซึ่งเนื้อหาที่ยากเกินไป ได้ปรับข้อคำถามให้
นักเรียนคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นและบอกแนวคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการ
ฝึกอบรบ

แผนการฝึกอบรบที่ 2 เรื่อง ผลกระทบของแมลงกอลต่อร่างกาย แบบฝึกหัด
เติมคำจำนวน 10 ข้อ เหลือเติมคำ จำนวน 5 ข้อ

แผนการฝึกอบรบที่ 3 เรื่อง ผลกระทบของแมลงกอลต่อสังคม แบบฝึกหัดเติม
คำจำนวน 10 ข้อ เหลือเติมคำ จำนวน 5 ข้อ

แผนการฝึกอบรบที่ 4 เรื่อง ผลกระทบของแมลงกอลต่อพฤติกรรม แบบฝึกหัด
เติมคำจำนวน 10 ข้อ เหลือเติมคำ จำนวน 5 ข้อ

แผนการฝึกอบรมที่ 5 เรื่อง ข้อเสียของการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์และวิธีรักษาโรคติดเครื่องตีแอลกอฮอล์ ให้นักเรียนพิจารณาเลือกข้อความที่ถูกต้อง โดยใส่เครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ ได้ปรับข้อคำถามที่ยาก จำนวน 10 ข้อ และเขียนบรรยาย จำนวน 2 ข้อ

แผนการฝึกอบรมที่ 6 เรื่อง วิธีป้องกันเครื่องตีแอลกอฮอล์ แบบฝึกหัดเติมคำ จำนวน 2 ข้อ ปรับข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเป็น 5 ข้อ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบอกแนวคิดและแสดงความคิดเห็นจากสื่อ โฆษณา เกี่ยวกับเครื่องตีแอลกอฮอล์

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร

ภายหลังการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างเรื่อง การห่างไกลเครื่องตีแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และแผนการจัดฝึกอบรมที่ 1-6 เรื่อง การห่างไกลเครื่องตีแอลกอฮอล์แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 40 คน ระหว่างวันที่ 26 - 27 กุมภาพันธ์ 2554 จำนวน 2 วัน ณ ห้องประชุมโรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคม ระหว่างเวลา 17.30 - 16.30 น. โดยผู้วิจัยดำเนินการเรียนรู้อตามหลักสูตรฝึกอบรม และแผนการจัดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

ก่อนดำเนินการฝึกอบรม

1. กำหนดวัน เวลา สถานที่ที่ใช้อบรม และติดต่อประสานงานขอทำการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องตีแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคม เพื่อนำเนิการฝึกอบรมกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน โดยดำเนินการฝึกอบรมระหว่าง 26 - 27 กุมภาพันธ์ 2553 ณ ห้องประชุมโรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคม รวม 2 วัน

2. ติดต่อวิทยากรจากมูลนิธิเพื่อนเยาวชนเพื่อการพัฒนา (มยพ.) จากกรุงเทพมหานคร พ.ต.ต.กัมพล ตริยานุสรณ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรศรีเทพ นางสาวศิริ มานะพิชิตวงษ์ เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลศรีเทพ มาร่วมกิจกรรมบรรยายและภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการห่างไกลเครื่องตีแอลกอฮอล์

3. เตรียมผู้ช่วยวิจัย เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคม โรงเรียนบ้านบึงนางจาน โรงเรียนบ้านเกาะแก้ว จำนวน 8 คน มีหน้าที่ จัดสถานที่ฝึกอบรม เตรียมเครื่องเสียง สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม ตรวจสอบและเก็บข้อมูลในการวิจัย และนักเรียนชุมนุมพลังใสห่างไกลแอลกอฮอล์ จำนวน 9 คน มีหน้าที่รับลงทะเบียนและตรวจสอบรายชื่อนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรม จัดระบบเอกสาร สื่อ / อุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมในแต่ละแผนการจัดฝึกอบรม เป็นพี่เลี้ยงดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ปฏิบัติตามแผนการจัดฝึกอบรมรวมทั้งดูแลสวัสดิการด้านอาหารและเครื่องดื่มสำหรับวิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรมตลอดการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยผู้วิจัยเตรียมการ

จัดประชุมวางแผนการดำเนินงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงขั้นตอนและรายละเอียดในการฝึกอบรม ตามแผนการจัดฝึกอบรมและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้ช่วยวิจัยเพื่อปฏิบัติกิจกรรม การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามวันเวลาที่กำหนด

4. เตรียมสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกอบรม และเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลใน งานวิจัย เช่น แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเกี่ยวกับการช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ แบบสังเกตพฤติกรรมในการทำงานร่วมกัน แบบฝึกทักษะปฏิบัติ แบบวัดเจตคติต่อเครื่องตีม แอลกอฮอล์ เอกสารที่ใช้ประกอบการฝึกอบรม เครื่องขยายเสียง เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ จอรับภาพ วีดิทัศน์และอุปกรณ์ที่ใช้ในพีซีเปิด พีซีปิด

5. แจ้งวัตถุประสงค์ และกำหนดการฝึกอบรมให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อ เตรียมตัวเข้ารับการฝึกอบรม และแจ้งครูในโรงเรียนที่เป็นผู้ช่วยในการเก็บข้อมูลในการวิจัย ทราบแนวทางและการปฏิบัติในวันที่จะมีการฝึกอบรม แล้วเตรียมเขียนป้ายการจัดฝึกอบรม และตกแต่งสถานที่ฝึกอบรม

ระหว่างดำเนินการฝึกอบรม

1. วันแรกของการฝึกอบรม ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้เกี่ยวข้องกับ งานวิจัยลงทะเบียนเข้ารับหรือเข้าร่วมการฝึกอบรม พร้อมแจกเอกสารการฝึกอบรม เรื่อง การ ช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ให้นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกคน

2. ประธานในพิธีเปิดคือนางสาวอุบลพรรณ บุญมาก ผู้อำนวยการโรงเรียนนาสนุ่น วิทยาคมเป็นผู้กล่าวเปิดการอบรมแล้วบรรยายพิเศษ เพื่อให้นักเรียนตระหนักในการช่างไกล เครื่องตีมแอลกอฮอล์ ส่วนแขกผู้มีเกียรติที่มาร่วมงานมีดังนี้คือ นายสมชาย ชโลธรสุวรรณ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นายประสิทธิ์ สายหลอด ครอบครัพลอดเหล้า ดันแบบ นายมานพ มีสนุ่น ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลนาสนุ่น นายโอภาส คล้ายใจตรง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) นางเปรมฤดี มีสนุ่น ครูโรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคม นายชัยชนะ อินยันธนะ นางสาวมยุรี ฟองจันสม ครูโรงเรียนบ้านบึงนาจาง นางกัลยา ใจเย็น ครูโรงเรียนบ้านเกาะแก้ว ซึ่งเป็นผู้ช่วยวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

3. วิทยากรในการฝึกอบรมในครั้งนี้ มีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดฝึกอบรมตามแผนการ จัดฝึกอบรม และมีวิทยากรจาก มูลนิธิเพื่อนเยาวชนเพื่อการพัฒนา (มยพ.) และคณะ เป็น ผู้บรรยายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อพฤติกรรม ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อสังคม จากพ.ต.ต. กัมพล ตรียานุสรณ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรศรีเทพ บรรยายเรื่อง ผลของแอลกอฮอล์ต่อ สังคม นางสาวิตรี มานะพิชิตวงษ์ เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลศรีเทพ มาร่วมกิจกรรมการ บรรยายและภาคปฏิบัติ เรื่อง ข้อเสียของการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์และวิธีรักษาโรคติด เครื่องตีมแอลกอฮอล์ วิธีการป้องกันเครื่องตีมแอลกอฮอล์

4. ก่อนเริ่มการฝึกอบรม ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกล เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5. ระหว่างการฝึกอบรมดำเนินการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรมทั้ง 6 แผน ตามลำดับ รวม 15 ชั่วโมง ใช้เวลา 2 วัน ผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกอบรมและบันทึกสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของนักเรียน เกี่ยวกับการค้นคว้า การอภิปรายร่วมกัน การแสดงบทบาทสมมติการทำงานเป็นทีม การทำกิจกรรมภาคปฏิบัติซึ่งมีประเมินทักษะการปฏิบัตินักเรียนเป็นรายบุคคลรวม 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียม ขั้นปฏิบัติงาน เวลาที่ใช้ปฏิบัติงาน และผลงานในทุกแผนการจัดฝึกอบรม แล้วให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดในแต่ละแผนการจัดฝึกอบรม และผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะนักเรียน โดยรายละเอียดและบรรยากาศการฝึกอบรมมีดังนี้

แผนการฝึกอบรมที่ 1 เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมนันทนาการ “ขวดเหล้าระเบิด” และชมการแสดงเต้นประกอบจังหวะเพลง We don't drink อย่างเปลือยเปลือย นักเรียนชมวีดิทัศน์นิทานชาดกกำเนิดสุราประกอบการบรรยายจากวิทยากรและสุรามาหาโทษ ซึ่งนักเรียนมีคู่มือฝึกอบรมประกอบการรับฟังการบรรยายจากวิทยากร มีการแบ่งกลุ่มสีร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมอย่างสนุกสนานและได้รับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่เวลาน้อย ได้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนฝึกอบรมเข้าไปในชั่วโมงด้วย มีการประเมินตามสภาพจริง จากการสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน เน้นความรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมและการแก้ปัญหา ร่วมกันในการทำงาน

แผนการฝึกอบรมที่ 2 เรื่อง ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมนันทนาการแสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลงวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต และเล่นเกมจับคู่ของฉันเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักเรียนชมวีดิทัศน์ประกอบการบรรยายจากวิทยากร ครูแจกแผ่นพับความรู้ผลของแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย นักเรียนศึกษาความรู้ร่วมกันระดมความคิดส่งตัวแทนนำเสนอความรู้ นักเรียนชอบแสดงออกได้ความรู้และมีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

แผนการฝึกอบรมที่ 3 เรื่อง ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อสังคม นักเรียนร่วมกิจกรรมนันทนาการเต้นประกอบจังหวะตามเพลง “ขยับบ๊อยๆ” บรรยากาศสนุกสนานนักเรียนชมวีดิทัศน์ผลของแอลกอฮอล์ต่อสังคมประกอบการบรรยายจากวิทยากร นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดวิเคราะห์ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อสังคม ตัวแทนกลุ่มนำเสนอความรู้ นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น และปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย

แผนการฝึกอบรมที่ 4 เรื่อง ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อพฤติกรรม นักเรียนร่วมกิจกรรมนันทนาการเต้นประกอบจังหวะตามเพลง “จับผิด” บรรยากาศสนุกสนานนักเรียนชมวีดิทัศน์ประกอบการบรรยาย และศึกษาบุคคลกรณีตัวอย่างที่เคยดื่มเหล้าและปัจจุบันเลิกดื่มมาแล้ว ประสพการณ์เกี่ยวกับผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อครอบครัว นักเรียนอภิปรายซักถาม

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดตัวแทนกลุ่มนำเสนอความคิดเห็นและบอกแนวคิดที่ได้จากการศึกษาบุคคลกรณีตัวอย่าง แล้วบันทึกลงในใบกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

แผนการฝึกอบรมที่ 5 เรื่อง ข้อเสียของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และวิธีรักษาโรคติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักเรียนร่วมกิจกรรมนันทนาการเดินประกอบจังหวะตามเพลง เพลง We don 't drink อย่างเพลิดเพลินนักเรียนชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับข้อเสียของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบการบรรยายจากวิทยากร นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติถึงข้อเสียของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้วยความตั้งใจและสนุกสนานในการแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนมีทักษะในการกล้าแสดงออก ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย

แผนการฝึกอบรมที่ 6 เรื่อง วิธีป้องกันเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักเรียนทุกคนร่วมกิจกรรมนันทนาการ ร่วมกันร้องเพลงออกกำลังกายนักเรียนชมวีดิทัศน์ประกอบการบรรยายจากวิทยากร นักเรียนช่วยกันระดมความคิดและแสดงความคิดเห็น นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันประดิษฐ์คำขวัญป้ายรณรงค์การป้องกันเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักเรียนตั้งใจทำงานและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานของตนเองตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ในการห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

หลังการฝึกอบรม

1. ภายหลังกการฝึกอบรมให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และทำแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. ก่อนปิดการอบรม ผู้วิจัยได้รายงานผลการฝึกอบรมของนักเรียนให้ประธานในพิธีทราบแล้วประธานมอบเกียรติบัตรการผ่านเกณฑ์การฝึกอบรมให้กับนักเรียนที่มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเวลาเรียน ด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติที่มีต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แล้วประธานในพิธีเสนอแนะให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปปฏิบัติต่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม หลังจากนั้นก็กล่าวปิดการอบรมและอวยพรให้นักเรียนทุกคนกลับบ้านโดยสวัสดิภาพ

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) : การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

ภายหลังกการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมิน และปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 ผลการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรม เรื่อง การช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. ผลการศึกษาเจตคติที่มีต่อเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรมเรื่อง การช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการฝึกอบรม

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t-test	P-vale
ก่อนการฝึกอบรม	40	12.58	2.25	30.91	0.000*
หลังการฝึกอบรม	40	31.40	3.49		

*P-vale < .05

จากตาราง 14 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง การช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังตาราง 15

ตาราง 15 การประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง การช่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับคุณภาพ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
ดีมาก	15	37.50
ดี	20	50.00
ปานกลาง	5	12.50

จากตาราง 15 พบว่า การประเมินทักษะการปฏิบัติ เรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาระดับดี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 แสดงว่า นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี

3. ผลการศึกษาเจตคติที่มีต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังตาราง 18

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลคะแนนเจตคติต่อ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเจตคติ
1. นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจที่พบเห็นคนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	3.98	1.39	มาก
2. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ช่วยรักษาโรคบางชนิด	4.20	1.14	มาก
3. การดื่มเหล้า,เบียร์ ช่วยทำให้เกิดความสนุกสนาน ร่าเริง	3.85	1.23	มาก
4. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิดให้โทษต่อสุขภาพ	4.48	1.22	มาก
5. การซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายในครอบครัว	3.75	1.74	มาก
6. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ช่วยบำรุงสุขภาพและสร้างภูมิคุ้มกันด้านทานโรค	4.63	0.84	มากที่สุด
7. การดื่มเหล้า ,เบียร์ในเทศกาลงานต่างๆ เป็นเรื่องปกติ	3.78	1.03	มาก
8. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้มีเพื่อนมาก	3.90	0.90	มาก
9.การดื่มเหล้า,เบียร์ในกลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งที่โก้	4.45	0.85	มาก
10. นักเรียนมีความเห็นว่าผลเสียของการดื่มเหล้า ,เบียร์นั้นมีไม่มาก	4.03	1.33	มาก
11. กรณีมีคนใกล้คิดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควรให้คำแนะนำ ดักเตือน	4.63	0.70	มากที่สุด
12. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นความเชื่อของแต่ละบุคคล	2.73	1.22	ปานกลาง

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเจตคติ
13. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำจะส่งผลต่อร่างกายสังคมและต่อพฤติกรรม	4.43	1.13	มาก
14. การสร้างมิตรภาพไม่จำเป็นต้องพึ่งแอลกอฮอล์	4.58	0.98	มากที่สุด
15. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้เกิดความประมาท ขาดสติยั้งคิด สร้างความแตกร้างในครอบครัว	4.88	0.33	มากที่สุด
16. กระแสสื่อโฆษณาในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตอย่างมากสำหรับคนที่ชอบดื่มแอลกอฮอล์	3.55	1.34	มาก
17. วิธีรักษาโรคติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยการใช้ยาและรักษาทางด้านจิตใจ	3.63	1.17	มาก
18. เมื่อนักเรียนมีความเครียดควรรหาทางผ่อนคลายความเครียด โดยการหันไปดื่มเหล้า ,เบียร์	4.78	0.62	มากที่สุด
19. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดผลกระทบต่อนตนเองและผู้อื่น	4.68	0.83	มากที่สุด
20. การไม่ข้องเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ชีวิตและครอบครัวเป็นสุข	4.70	1.07	มากที่สุด
รวม	4.18	0.36	มาก

จากตาราง 16 พบว่า เจตคติที่มีต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 4.18 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 และข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด คือข้อ 15 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้เกิดความประมาท ขาดสติยั้งคิด สร้างความแตกร้างในครอบครัว และข้อ 18 เมื่อนักเรียนมีความเครียดควรรหาทางผ่อนคลายความเครียด โดยการหันไปดื่มเหล้า ,เบียร์ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 สำหรับข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลางคือ ข้อ 12 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นความเชื่อของแต่ละบุคคล โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.22

ตอนที่ 2 ผลการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากการได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ทดลองใช้ และประเมินผลแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปรับปรุงแก้ไขเรื่องระยะเวลา เพราะในทางปฏิบัติจริงพบว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะในการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติ จึงได้ยืดหยุ่นระยะเวลาให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนด และได้ปรับปรุงเวลาในการทำใบกิจกรรมของนักเรียนให้มากขึ้นให้มีเนื้อหากระชับมากขึ้นเพราะบางชั่วโมงทำไม่เสร็จให้ไปทำต่อที่บ้านเป็นการบ้าน ในแผนการจัดฝึกอบรมที่ 5 ปรับปรุงกิจกรรมให้กระชับขึ้น และแผนการจัดฝึกอบรมที่ 6 ปรับปรุงเวลาจากเดิม 3 ชั่วโมง เพิ่มเป็น 4 ชั่วโมง

2. การจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดฝึกอบรมต้องมีผู้ช่วยวิทยากรในการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมเนื่องจากผู้วิจัยต้องอาศัยนักเรียนชุมนุมพลังใสห่างไกลแอลกอฮอล์ช่วยเป็นอย่างมาก ในการเป็นที่เลี้ยงแต่ละกลุ่มของนักเรียนในการคอยแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์

3. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ เนื่องจากต้องมีการจัดทั้งความรู้ ด้านทักษะ การปฏิบัติ และด้านเจตคติ ดังนั้นจึงต้องใช้ผู้ประเมินหลายคนในการประเมินนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพราะในการดำเนินการฝึกอบรม ผู้วิจัยต้องอาศัยวิทยากร ช่วยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของด้านทักษะปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียม ขั้นปฏิบัติงาน ขั้นผลงาน ขั้นคุณลักษณะการทำงาน และขั้นการควบคุมเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการวัดผลระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนในแต่ละคนในแผนการจัดฝึกอบรม ซึ่งต้องใช้เวลาต่อเนื่องกันในการสังเกตและตรวจผลงาน ดังนั้น จึงต้องขอร้องวิทยากร ผู้ช่วยวิจัยช่วยให้ดำเนินการอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อติดตามและสรุปการวัด และประเมินผลการอบรมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง